

1975

Akt nr. 137

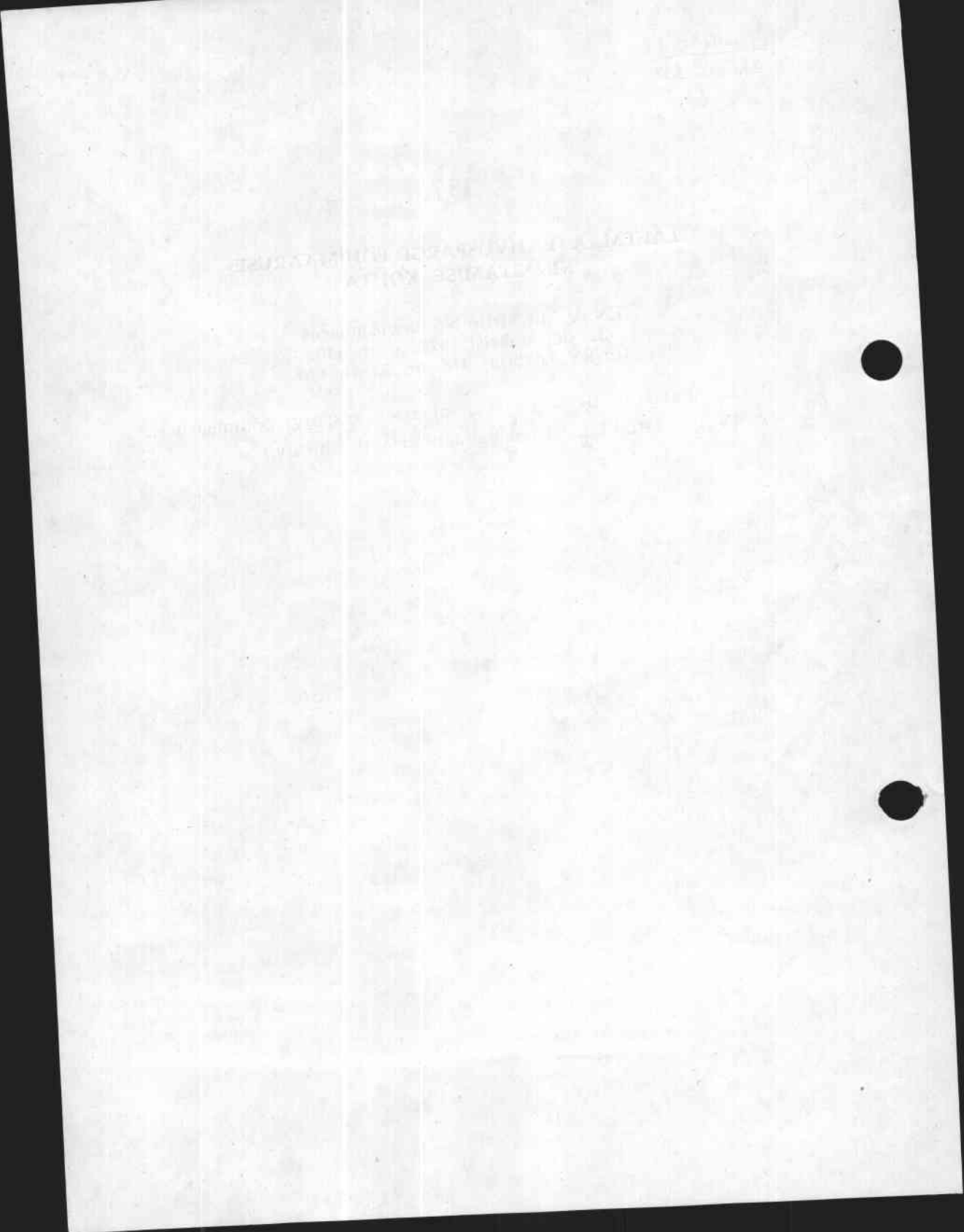
137.

*Tühistanud
1997.*

**«LAHEMAA RAHVUSPARGI PÕHIMÄÄRUSE»
KINNITAMISE KOHTA**

ENSV Ministrite Nõukogu määrus
31. detsembrist 1975. a. nr. 540
(ENSV Teataja 1976, nr. 5, art. 42.)

1. Kinnitada juurdelisatud «Lahemaa Rahvuspargi põhimäärus».
2. (Välja jäetud kui varem väljaantud akti tühistav.)

*Tein hinda
1972.*

Kinnitatud
Eesti NSV Ministrite Nõukogu
31. detsembri 1975. a. määrusega nr. 540

Lahemaa Rahvuspargi

põhimäärus

1. Lahemaa Rahvuspark on moodustatud Eesti NSV Ministrite Nõukogu 1. juuni 1971. a. määrusega nr. 300 (ENSV Teataja 1971, nr. 26, art. 285). Lahemaa Rahvuspargi territoorium on võetud riikliku kaitse alla.

I. Lahemaa Rahvuspargi põhieesmärgid ja ülesanded

2. Lahemaa Rahvuspargi põhieesmärgid ja ülesanded on:
 - 1) säilitada ja kaitsta rahvuspargi loodust, eriti suuremaid looduslikke kooslusi (metsi, soomassiive jm.), erilise väärtusega looduslike objekte (looalaid, kivikülve, haruldasi taime- ja loomaliike), kultuurmaastikke koos ajaloo- ja kultuurimälestistega ning etnograafilise ja arhitektuuriajaloolise väärtusega hooneid ja rajatisi;
 - 2) organiseerida ja teha ökosüsteemide ja kultuuriväärtuste teaduslike uuringuid, kaasates sellele tööle vastavaid teadusasutusi, ning rajada nendeks uuringuteks vajalik baas;
 - 3) tutvustada külastajatele rahvuspargi loodust ja vaatamisväärsusi, inimese ja looduse vahekorra ajaloolist arengut ning keskkonnakaitse aktuaalseid probleeme;
 - 4) aidata kaasa noorte kasvatamisele, tutvustades neile kodupaiga loodust, rahva revolutsioonilist minevikku, kultuuriväärtusi ja keskkonnakaitse probleeme;
 - 5) säilitada pargi eri osades alasid looduslikus seisundis loodusnähtuste jälgimiseks ja looduslike protsesside uurimiseks;
 - 6) aidata kaasa töötajate puhkuse korraldamisele pargi selleks ettenähtud paikades.

II. Lahemaa Rahvuspargi jaotus piirkondadeks

3. Lahemaa Rahvuspargi territoorium jaguneb loodus- ja kultuurmaastikeks.
4. Loodusmaastike hulka kuuluvad loodusliku seisundi säilitanud suuremad alad, millel on teaduslik või esteetiline väärtus ning õppealane ja kasvatuslik tähtsus.

Loodusmaastikud jagunevad:

1) reservaatideks, mis kujutavad endast erilise teadusliku väärtusega alasid, kus looduskeskkonna arenguprotsessid kulgevad ilma inimese otsese vahelesegamiseta. Märgatavaid muutusi looduses nendel aladel võivad põhjustada ainult loodusõnnetused, kahjurite levik, ühe puuliigi asendumine teisega puistu vananemise tõttu või muud looduslikud protsessid.

Reservaatides on keelatud igasugune majanduslik ja muu inimtegevus, välja arvatud eriloal tehtavad teaduslikud uuringud;

2) reguleeritava kasutusega loodusmaastikeks, kus teadusliku, esteetilise või ajaloolise väärtusega ökosüsteemid on moodustunud pikaajalise inimtegevuse mõjul ning säilivad inimese kaasabil. Ökosüsteemide säilitamiseks nendel aladel on vajalik edasine inimtegevus, välja arvatud looduses pöördumatuid muutusi põhjustavad tööd.

Reguleeritava kasutusega loodusmaastikel tagatakse kohalike taime- ja loomaliikide säilivus.

Nende alade külastamist õppe- ja kultuurhariduslikel eesmärkidel reguleerib rahvuspargi administratsioon ning külastusi lubatakse ainult ulatuses, mis ei avalda loodusele kahjulikku mõju.

Loodusmaastikel kehtestatakse looduskaitsealadele ettenähtud maakasutuse ja looduskaitse üldrežiim.

5. Rahvuspargi kultuurmaastike hulka kuuluvad inimtegevusest mõjustatavad alad, kus on ülekaalus põllumajanduslikud kõlvikud.

Kultuurmaastikud jagunevad:

1) majanduspiirkondadeks, kus säilitatakse ja kujundatakse rahvuspargile iseloomulikke kultuurmaastikke. Majanduspiirkondade hulka kuuluvad põllu- ja kalamajanduse ning osaliselt metsamajanduse kasutuses olevad alad.

Põllumajanduslik tootmine nendel aladel toimub vastavalt kõrgemalseisvate organite poolt kinnitatud perspektiivplaanidele, arvestades intensiivse majandamise tänapäeva taset;

2) puhkepiirkondadeks, kus korraldatakse puhkust, majutatakse lühiajaliselt rahvuspargi külastajaid ning tagatakse nende kultuuriline ja olmeteenindamine. Puhkepiirkonnas paiknevate asulate väljaarendamine toimub üldjuhul asutuste, ettevõtete ja organisatsioonide summade koostöö teel rahvuspargi eesmärkidele ja ülesannetele vastavate planeerimisprojektide alusel.

Majandus- ja puhkepiirkondades tehtavatele hoonestus- ja teistele töödele, mis muudavad maastiku ilmet ja looduslikku kompleksi, esitatakse kõrgendatud maastikuarhitektuurilisi nõudeid.

Kultuurmaastikel kehtestatakse maastikulistele kaitsealadele ettenähtud maakasutuse ja looduskaitse üldrežiim.

6. Loodus- ja kultuurmaastikel võib lisaks sellele kehtestada erilise teadusliku, õppealase, kasvatusliku, esteetilise või rekreatiivse väärtusega objektide ja piirkondade kaitse erirežiimi.

III. Lahemaa Rahvuspargi looduse kaitse

7. Lahemaa Rahvuspargi looduse ja loodusvarade kaitse ning eri piirkondade majandustegevus toimub vastavalt teaduslikult põhjendatud planeerimisprojektile, mis kooskõlastatakse rajooniplaneerimise projektidele ettenähtud korras ning kinnitatakse Eesti NSV Ministrite Nõukogu poolt.

8. Planeerimisprojektis ettenähtud ülesannete täitmine on rahvuspargi territooriumil paiknevate maakasutajate ja rahvuspargi administratsiooni kohustus.

Rahvuspargi maakasutajad on kohustatud koostama vastavalt rahvuspargi planeerimisprojektile maakorraldusprojekte, põllu- ja metsamajanduse arendamise projekte, alevike ja külade planeerimise ja hoonestusprojekte jne. Nimetatud projektide ja ehitusprojektide koostamise ülesanded kuuluvad kooskõlastamisele Lahemaa Rahvuspargi administratsiooniga.

9. Lahemaa Rahvuspargis on keelatud:

1) uute tööstuskomplekside ehitamine, aiandus- ja suvilakooperatiivide organiseerimine ning maavarade kaevandamine pargi territooriumilt väljavedamiseks;

2) asjaarmastajalik jahipidamine. Metsloomade liigilist ja vanuselist koosseisu ning arvukust reguleeritakse teaduslikult põhjendatud plaanide alusel;

3) kokkutulekute korraldamine, laagrite ja telkide püstitamine ning lõkete tegemine väljaspool selleks ettenähtud kohti ilma rahvuspargi administratsiooni loata;

4) mootorsõidukite liiklus ja parkimine väljaspool teedevõrku või selleks ettenähtud kohti, välja arvatud majanduslike tööde ja pargi kaitse ülesannete täitmisega seotud mootorsõidukid.

10. Ühtse ja koordineeritud korra tagamiseks rahvuspargi territooriumil kinnitavad ENSV Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministerium, ENSV Põllumajanduse Ministerium ning Harju ja Rakvere rajooni täitevkomitee «Lahemaa Rahvuspargi sisekorra eeskirjad».

11. Rahvuspargi plaanipärasest väljaarendamist kontrollivad ENSV Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministerium, Harju ja Rakvere rajooni täitevkomitee ning rahvuspargi territooriumil paiknevate majandite ja ettevõtete kõrgemalseisvad organid.

IV. Lahemaa Rahvusparki juhtimine

12. Lahemaa Rahvusparki tegevust juhib direktor vastavalt kehtivale seadusandlusele, käesolevale põhimäärusele ja «Lahemaa Rahvusparki sisekorra eeskirjadele».

Lahemaa Rahvusparki direktori määrab ametisse ENSV metsamajanduse ja looduskaitse minister.

13. Lahemaa Rahvusparki direktor:

1) juhib rahvusparki tegevust ja kontrollib loodusvarade sihipärasest kasutamist;

2) suunab ja koordineerib rahvusparki väljaarendamist tihedas koostöös rahvusparki territooriumil paiknevate majandite ja ettevõtetega;

3) esitab arvamuse maakorraldusprojektide, põllu- ja metsamajanduse arendamise projektide, alevite, alevike ja külade planeerimis- ja hoonestusprojektide ning ehitusprojektide kohta, lähtudes rahvusparki planeerimisprojektist;

4) tutvustab õppeekskursioonidele, turismigruppidele ja puhkajatele rahvusparki vaatamisväärsusi spetsiaalsetel õpperadadel ning reguleerib rahvusparki külastatavust eri piirkondades ja eri aastaaegadel;

5) vajaduse korral peatab tegevuse, mis on vastuolus rahvusparki väljaarendamise põhiprintsiipide, kehtiva seadusandluse ja käesoleva põhimäärusega, ning informeerib sellest vastavat täitevkomiteed, majandi või ettevõtte kõrgemalseisvat organit ning ENSV Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeeriumi lõpliku otsuse tegemiseks;

6) rakendab looduskaitse eeskirju või avalikku korda rikkuvate turistide ja teiste parki külastajate suhtes kehtestatud korras mõju- tusvahendeid või abinõusid nende vastutuselevõtmiseks;

7) kasutab rahvusparki väljaarendamisel ning parki looduse ja loodusvarade kaitsmisel kõiki kehtivas seadusandluses, eeskirjades ja juhistes ettenähtud õigusi.

14. Lahemaa Rahvusparki kulud kaetakse:

1) riigieelarvest eraldatavatest vahenditest;

2) rahvusparki fondi laekuvatest maksetest ja muudest tuludest (majandustegevusest jm.).

15. Lahemaa Rahvusparki nõuandvaks organiks on Lahemaa Rahvusparki nõukogu, kelle koosseisu kuuluvad rahvusparki väljaaren-

1975

Akt nr. 137

damisest osavõtivate ministeeriumide ja keskasutuste ning kohalike nõukogude organite esindajad. Nõukogu koosseisu kinnitab Eesti NSV Ministrite Nõukogu.

16. Lahemaa Rahvuspark tegutseb tihedas koostöös kohalike nõukogude organite ning pargi territooriumil paiknevate majandite, ettevõtete, asutuste ja organisatsioonidega.

17. Lahemaa Rahvuspargil on juriidilise isiku õigused, Eesti NSV riigivapi kujutise ja oma nimega pitsat ning embleem.

